

Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bfv.II.1.132/2024/11.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. március 6.
Az ügy tárgya: embercsempészés büntette
Terhelt: ...
Első fok: Debreceni Törvényszék, 25.B.102/2024/34., ítélet, előkészítő ülés, 2024. július 8. (jogerő: 2024. július 8.)
Az indítvány előterjesztője: Hajdú-Bihar Vármegyei Főügyészség
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az embercsempészés büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Hajdú-Bihar Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Debreceni Törvényszék 25.B.102/2024/34. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a pénzbüntetés kiszabását mellőzi.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

Elrendeli a terhelt által eddig esetlegesen megfizetett pénzbüntetésnek a befizetés napjától a visszatérítés időpontjáig számított mindenkori törvényes kamatával együtt történő visszatérítését a terhelt részére.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 38.671 (harmincnyolcezer-hatszázhetvenegy) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

[1] **I.** A Debreceni Törvényszék a 2024. július 8. napján megtartott előkészítő ülésen meghozott és kihirdetett 25.B.102/2024/34. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki embercsempészás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 353. § (1) bekezdés, (3) bekezdés d) pont, (5) bekezdés], ezért mint bünszervezetben szervezőt 7 év szabadságvesztésre, 300 napi tétel, 1.400 forint egy napi tétel összegű, összesen 420.000 forint pénzbüntetésre és 10 év kiutasítás büntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg azzal, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő kiszabott szabadságvesztés büntetésbe való beszámításáról, az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről, továbbá 4.079.000 forint erejéig vagyonekmozgást rendelt el.

[2] Az ítélet – fellebbezés hiányában – a kihirdetésekor jogerőre emelkedett.

[3] **II.** 1. A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Hajdú-Bihar Vármegyei Főügyészség B.823/2024/2. szám alatt, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott okból, a Be. 651. § (2) bekezdés a) pontja alapján a terhelt javára terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyben a jogerős ítélet pénzbüntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésének mellőzését indítványozta.

[4] Indokai szerint a terhelt tekintetében mind a pénzbüntetés, mind a kiutasítás kiszabásának törvényi feltételei egyenként fennálltak, ugyanakkor e két büntetés együtt alkalmazásának tilalmáról rendelkezik a Btk. 36. § (6) bekezdés b) pontja, miszerint kiutasítás mellett közérdekű munka vagy pénzbüntetés nem szabható ki. Minderre figyelemmel az alapügyben eljáró törvényszék azzal, hogy a Magyarország területéről 10 évre kiutasított terhelt tekintetében pénzbüntetés kiszabásáról is rendelkezett a Btk. 36. § (6) bekezdés b) pontja szerinti anyagi jogszabályt sértett.

[5] Hivatkozott arra, hogy miután a Btk. 33. § (6) bekezdés b) pontja szerint a kiutasítás mellett nem szabható ki pénzbüntetés és nem fordítva, a kiutasítás, ha feltételei fennállnak, a pénzbüntetéshez képest a törvény szerint is elsőbbséget élvez.

[6] Mindezek alapján a jogerős ítélet megváltoztatását, a terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés mellőzését, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[7] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1062/2024/3. számú átiratában a vármegyei főügyészség indítványát – annak helytálló indokai alapján, utalva arra, hogy a felülvizsgálat pontos jogszabályi alapja a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordult ba) alpont – fenntartotta, és a pénzbüntetés mellőzésével a jogerős ítélet megváltoztatását, egyebekben pedig a hatályában fenntartását indítványozta.

[8] Utalt rá, hogy a terhelttel szemben kiutasítás mellett pénzbüntetés kiszabása a Btk. 33. § (6) bekezdés b) pontjában írt általános érvényű jogszabályi rendelkezés mellett, a 2021. január 1-jétől – így mind az elkövetéskor, mind az elbíráláskor hatályos – Btk. 60. § (2a) bekezdésében írt speciális rendelkezésére figyelemmel törvénysértő.

[9] Megjegyezte ugyanakkor, hogy az alapügyben hozott jogerős ítéletben megállapított tényállás [13] bekezdésében írt része a szöveggörnyezetből kitűnően

nyilvánvaló elírást tartalmaz az elkövetési időt illetően, mivel az helyesen 2021. január 13. napja.

[10] **III.** A felülvizsgálati indítvány az alábbiak szerint megalapozott.

[11] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ami a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárási okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető, az ott meghatározottakon kívül más okból felülvizsgálatnak nincs helye.

[12] 2. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése (első fordulat) miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével (második fordulat) szabott ki törvénysértő büntetést.

[13] A felülvizsgálati ok két fordulata alapján a Kúria felülbírálati és döntési jogköre némileg eltérő.

[14] Az első fordulat szerinti felülvizsgálati ok (törvénysértő minősítés) esetén ugyanis Be. nem tartalmaz olyan szűkítő rendelkezést, amely értelmében törvénysértő minősítés esetén sincs helye felülvizsgálatnak, ha a büntetést a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között szabták ki.

[15] Ebből következően a Be. szerint felülvizsgálati eljárásban megállapított törvénysértő minősítés esetén a büntetés abban az esetben is lehet törvénysértő, ha az a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tételkereten belül marad. Mivel a büntetési tételhatárok között a büntetést annak céljához igazítva, egyéniesítve, a cselekmény tárgyi súlyához, a belső arányossághoz igazodva kell kiszabni, ezért a törvénysértő minősítés érintheti a büntetés törvényességét akkor is, ha a kiszabott büntetés a helyesbített minősítéshez tartozó büntetési tételkereten belül marad, ám nem felel meg a helyes minősítésű bűncselekmény tárgyi súlyának, az alanyi bűnösség fokának. A Be. szerinti szabályozás helyes értelme szerint ekként törvénysértő minősítés esetében akkor is szükséges a kiszabott büntetés vizsgálata, ha az a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretén belüli.

[16] Ezzel szemben a második fordulat szerinti felülvizsgálati ok (a Btk. – a cselekmény minősítésén kívül eső – más szabályának megsértése) az olyan büntető anyagi jogi szabály megszegését jelenti, amelynek alkalmazását a büntetés meghatározása körében a törvény az ítélelbíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétése miatt a Be. XCIV. Fejezete nem nyújt jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem illeszkedik a törvénybe, azaz ilyen büntetést a törvény nem tesz lehetővé [Bfv.III.1559/2018/10. (BH 2020.9.)]. A büntetőjog más szabályának megsértése miatt tehát csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik.

[17] Mindezek alapján a Hajdú- Bihar Vármegyei Főügyészség a felülvizsgálati indítványában a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulata szerinti felülvizsgálati okra hivatkozott, ezért az alapján a felülvizsgálatnak helye van [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpont].

[18] 3. A Btk. szankciórendszerében a pénzbüntetés a Btk. 33. § (1) bekezdés d) pontja, a kiutasítás pedig az említett törvényhely i) pontja szerint egyaránt büntetési nem. A Btk. 33. § (3) bekezdése szerint a büntetések – az (5) és (6) bekezdésében foglalt kivételekkel – egymás mellett is kiszabhatóak, azonban ez utóbbi jogszabályi hivatkozás (6) bekezdés b) pontja szerint a kiutasítás mellett pénzbüntetés kiszabására nem kerülhet sor.

[19] Mindemellett, ahogyan arra a Legfőbb Ügyészség helytállóan hivatkozott, a Btk. 60. § (2a) bekezdése alapján, az embercsempészség (Btk. 353. §) esetén kiszabott

szabadságvesztés mellett a kiutasítás – a Btk. 59. § (2) és (4) bekezdése szerinti esetek kivételével – nem mellőzhető, határozott tartamú kiutasítás esetén pedig annak tartama a kiszabott szabadságvesztés tartamának kétszerese, de legalább két év.

[20] A Btk. 50. § (1) és (2) bekezdése rendelkezik a pénzbüntetésről; az (1) bekezdés alapján a pénzbüntetés kiszabása lehetőség, a (2) bekezdés szerint viszont azt, akit haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélnék, ha megfelelő jövedelme, vagyona van, pénzbüntetésre is kell ítélni.

[21] A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint a terhelt részéről a haszonszerzési érdek felmerült, ezért vele szemben – a Btk. 50. § (2) bekezdésében írt feltételek fennállása folytán – a pénzbüntetés alkalmazása kötelező. (Ezzel összefüggésben a Kúria megjegyzi, hogy a pénzbüntetés kiszabásáról szóló döntést az alapügyben eljáró bíróság meghozta, ítélete jogi indokolásában azonban alkalmazott jogszabályként ennek alapjaként semmiféle rendelkezést nem tüntetett fel.)

[22] A Btk. 60. § (2a) bekezdés zárómondata szerint azonban e bekezdés alkalmazása esetén az 50. § (2) bekezdése alkalmazásának nincs helye. A Btk. 60. § (2a) bekezdése tehát kategorikusan tiltja a kiutasítással egyidejűleg a törvényi feltételek mellett kötelező pénzbüntetés kiszabását.

[23] Ez a speciális szabály a támadott ítéletben írt bűncselekmény elkövetési idején – 2021. január 13. napján – már hatályos volt.

[24] Törvényt sértett tehát az eljáró bíróság, amikor a terhelttel szemben pénzbüntetést és kiutasítást is kiszabott; ezzel a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpontja szerinti felülvizsgálati ok megvalósult.

[25] Miután a törvénysértés a felülvizsgálati eljárásban a két, párhuzamosan alkalmazott büntetések közül a kiszabásában tilalmazott pénzbüntetés mellőzésével kiküszöbölhető, ezért a Kúria a pénzbüntetés kiszabását – a kötelezően alkalmazandó kiutasításra tekintettel – mellőzte.

[26] Mindezek alapján a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak helyt adott és a megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdésének megfelelően tartott tanácsülésen, a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva – a Be. 662. § (2) bekezdés b) pont második fordulata alapján a terhelt tekintetében a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 662. § (1) bekezdése alapján a hatályában fenntartotta.

[27] A Be. 856. § (1) bekezdés d) pontja szerint a pénzbüntetést a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkorai törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha a rendkívüli jogorvoslat folytán hozott határozat pénzbüntetés megfizetésére kötelezést nem tartalmaz. A Be. 857. § (1) bekezdés c) pontja pedig előírja, hogy a visszatérítést felülvizsgálat esetén a Kúria rendeli el. A Kúria ezért elrendelte a terhelt részére az általa eddig esetlegesen megfizetett pénzbüntetés mindenkorai törvényes kamatával történő visszatérítését.

[28] *A döntés elvi tartalma*

A kiutasítás mellett pénzbüntetés kiszabása törvénysértő akkor is, ha a bűncselekmény elkövetésére haszonszerzés céljából került sor.

[29] **IV.** Az ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[30] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdés első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. március 6.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró